ריפק נגיחותיו • ג׳ ימים : **חייב** • כדכתיב תמול שלשום : **ריפקה רגליותיו** • ג׳ רגליות בג׳ ימים ממלא ז׳ ימים כדכתיב ״כי יזוב זוב דמה ימים רבים״ ודרשינן (בת״כ פ׳ מצורע) ״ימים״-שנים ״רבים״-שלשה : **קירבה רגליותיו** • ביום אחד מהורה ממולאת שבעה אלא שומרת יום כנגד יום : **סרי טוש אומר ונאם** תורה אור

כו׳ • ומשום גזירה הכתוב הוא דלא דרשינן ק״ו : **זוב ברגליום** • דכתיב בהאי קרא ״זוב״ תלתא זימני וכתיב ״טומאתו״ היא ״דמשמע בהכך ג׳ הוי ממא וכתיב ״זאת״ דמשמע אין לך אלא מה שכתוב בו זב ברגליות ולא זבה ברגליות : **קאי ברגליום** • האי ״זאת״ גבי רגליות כתיב וממעט רגליות לזבה : **ממעט ימים** • בתמיה : **אלא לחודיה** • שלא חזר לאחר הטבלתו שלשה ימים שראה שוריס ולא נגע חזר לטמאתו : **כרבי יהודה** • דמתני׳ : **ימוקו עמו** • טעמיו ולאיתויו עמו : **לייעודי תורא** • ולמעוטי היכא דנגע ביום אחד : **לו לייעודי גברא** • לייעד בעל השור בעינן שלשה ימים : **בחד יומא** • והעידו על שלש נגיחות של ג׳ ימים : **אי אמרת** • לא בעינן ג׳ ימים אלא לייעודי תורא ולמעוטי קרבן-נגיחותיו הא מייעד דריקח בנגיחות : **השתא דקמסהדו בי** • כל שלשתן הכיתות באו ביום אחד והתורה אמרה שלשה ימים : **ודומד בבעליו** • ואין עדות אלא בב״ד : **תרי כאן ג׳ עדיות** • שלש בעלה אחת מהם לא בעלו הכתים ומשלם עליהם חצי נזק, ואם לא בעלה הרי הוא מועד : **ובן עדות אחת לזומם** • שהרי על ידי שלשתן הוא מועד הלכך עדות אחת הן לכך אם נמלאת כת ראשונה זוממת הוא פטור מלשלם על הנגיחה *שלישית אלא חצי נזק : **והן** • הזוממין • מתשלומי נגיחה שלישית ואע״פ שהן היו גורמים לו לשלם עליה כ״ש פטורין שאין הבעיה משלמין ממון עד שיזומו כולן : **כולן חייבין** • לשלם הת״ל של העדאה נגיחה שלישית דין כולן, ולד תמות משלמים שני עדיה האחרונים שהעידו עליה : **אי אמרת לייעודי תורא** • בעינן ג׳ ימים לאבל גברא ביום אחד מייעד מלי לחוקמא כשבאו כולן ביום אחד שהבעלין ניזק שלישי להעיד על ג׳ נגיחות של ג׳ ימים ומשום הכי שייכי קמאי בכל העדאה שרגלים לדבר דלשוייה מועד אתו דלא מצו למימר אמן לחודיי פגנא נזקא אתיין מקמייתא ולא לשוייה מועד דודאי הכי ידעי בהאי שהרי בעל נגיחה שלישית הבעלין ומה לו ולנגיחות הראשונות אלא כדי לייעדו ובהדי הדדי אתו : רואה אלא דגזירת הכתוב הוא דכשלשה ימים היא זבה אפי׳ אם יבא אלא תליהו ויאמר ודלי לא תראה עוד : **ודלמא** למעוטי זב מימים • ולא בעי למימר אבל לא זבה מראיות דאם כן לשתוק מוצאת אי נמי המקשה סמך אהיקיש ולפריך בסמוך מה ראיה : **קאי** בראיות ממעט ראיות • תימה אדרבה קאי בזב ממעט זב קאי בזב ממעט זבה כדדרשינן בפ״ק דשחיטת חולין (דף כד. ושם) שאין הנויס פסולים במומים דכתיב ואחת אחר לנויס ואין אחרת לנויס ויש לומר דהתם נמי הוה דרשינן ואחת לנויס ולא לנכהים שאין שניס פוסלין בנכהים אלא משום דדרשינן ליה מאחר לנויס : **אנא** כרבי יוסי ס״ל • והא דלא קאמר הלכה כרבי יוסי משום דניחא ליה למנקט תנאי דמתניתין : **אי** לייעודי גברא • לא שיהא מועד לעבור בהתראות דאם כן לא היה מתחייב עד נגיחה של חמישית כ״ש אלא לייעודי שיודעינו שבל פעם שנגח שורו ויעמדנו : **תלתא** כיתי עדים • ולא דוקא דהוא הדין כת אחת : **השתא** הוא דקמסהדי בי • תימה לר״י *דמ״מ קנס לא הוי אפי׳ לר״ל (נעיל דף מו.) פגנא נזקא קנסא דמכי נגח שלש נגיחות יצא מחזקת שימור ונראה לתרץ דאין חצי נזק חלוק כיון דהוי קנס בכל דוכתי כדאשכחן גבי שלשים של עבד דאפי׳ העבד שוה שלשים לא פחות ולא יותר מכל מקום הוי קנס ואי מודה ביה מיפטר :

בפני ב״ד • זהו מסברא דמי יקבל עדות אם לא בפני בית דין : **הרי** כאן שלש עדיות • לענין שלש אחין ואחד מן השוק מצטרף עמהן לימנו

*ריחק נגיחותיו חייב קירב נגיחותיו לא כל שבן אמרו ליה זבה תוכיח שריחקה ראיותיה טמאה, קירבה ראיותיה טהורה אמר להון הרי הוא אומר ״זאת תהיה טמאתו בזובו״ תלה הכתוב את הזב בראיות ואת הזבה בימים

ממאי דהאי ״זאת״ למעוטי זבה מראיות אימא למעוטי זב בימים? אמר קרא ״והזב את זובו לזכר ולנקבה״ מקיש זכר לנקבה מה נקבה בימים אף זכר בימים, ולקיש נקבה לזכר מה זכר בראיות אף נקבה בראיות? הא מיעט רחמנא ״וזאת״, ומה ראית? מסתברא קאי בראיות ממעט ראיות, קאי בראיות ממעט ימים? תנו רבנן איזהו מועד? כל שהעידו בו שלשה ימים, ותם שיהו התינוקות ממשמשין בו ואינו נוגח. דברי ר׳ יוסי, ר׳ שמעון אומר מועד כל שהעידו בו שלש פעמים, ולא אמרו שלשה ימים אלא להורה בלבם. אמר רב נחמן אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר׳ יהודה במועד שהרי ר׳ יוסי מודה לו, והלכה כרבי מאיר בתם שהרי ר׳ יוסי מודה לו, אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כרבי מאיר במועד שהרי רבי שמעון מודה לו, והלכה כרבי יהודה בתם שהרי רבי שמעון מודה לו? אמר ליה אנא כרבי יוסי סבירא לי

*דרבי יוסי, נימוקו עמו / אבעיא להו שלשה ימים דקתני *לייעודי תורא אי לייעודי גברא, למאי נפקא מינה דאתו תלתא כיתי סהדי בחד יומא אי אמרת לייעודי תורא מייעד ואי אמרת לייעודי גברא לא מייעד, מימר אמר השתא הוא דקמסהדו בי, ממאי? תא שמע

אין השור נעשה מועד עד שיעידו בו *בפני בעלים ובפני בית דין, העידו בו בפני בית דין ושלא בפני בעלים, בפני בעלים ושלא בפני בית דין אינו נעשה מועד עד שיעידו בו בפני בית דין ובפני בעלים. העידוהו שנים בראשונה, ושנים בשנייה, ושנים בשלישית הרי כאן שלש עדיות והן עדות אחת להזמה, נמצאת כת ראשונה זוממת הרי כאן שתי עדיות והוא פטור והן פטורים, נמצאת כת שנייה זוממת הרי כאן עדות אחת והוא פטור והן פטורים, נמצאת כת שלישית זוממת כולן חייבין ועל זה נאמר *ועשיתם לו כאשר זמם וגו׳ אי אמרת לייעודי תורא שפיר אלא

והר״ר עזריאל פי׳ דאיכא ביניהו דלאחרי דדרים לא ישמרנו לנגיחה ד׳ לא משלם נזק שלם עד יום ד׳ דלא ישמרנו הוי יום ד׳ דומיא דמעמד שלשום אבל לרבא דלא כתיב נגיחה ד׳ אפילו נגח ד׳ בג׳ חייב *וקשה למאי דפי׳ דלא משלם ברביעית כ״ם אפי׳ למ״ד לייעודי תורא אא״כ הטידו בבעלים בנגיחה ג׳ דאמרינן לקמן בפרק שור שנגח ארבעה וחמשה (דף מא. ושם) וכי מאחר דמתם קטלינן ליה מועד היכי משכחת לה ומשני כגון שהוזמו זוממי זוממין ופריך הניחא לי לייעודי תורא שפיר אלא לי לייעודי גברא בעינן מאי אמר ליה לא הוה ידענא דתורא נגחן ולפי מה שפיר׳ אפילו לי לייעודי תורא נמי לא אתי שפיר וי״ל דלכתחילה כשהוזמו השלשה כיתות לקחו הבעלים את השור וכשבאו זוממי זוממין והעידו בבעליו בבית דין לא הספיקו לגמור את דינו עד שנגח נגיחה ד׳ בעוד שהיה בבית בעליו וכמ״ד גומרין דינו של שור אלא בכיו והו״מ למפרך הניחא למ״ד גומרין אלא בלאו הכי פריך שפיר הניחא אחר וכ״ת מפרש שאין נאסר על ידי גמר דין כל זמן שהוא קיים *ועדיין אלו הוא *עד לאחר סקילה או לאחר שחיטה והשתא אתי שפיר אפי׳ נגמר דינו ואח״כ נגח והא דקתני לקמן בברייתא נמלאת כת אלישית זוממת כולן חייבין אע״ג דעדיין לא חייב נזק שלם מכל מקום כיון שמייעדינן אותו וממילא מתחייב נזק שלם ברביעית כשהוזמו גריכון לשלם כפי מה שתעלה נגיחה ד׳ כשיגח אע״ג דבפרק הנחנקין (סנהדרין דף פו:) אמר עידי גניבה בנפש שהוזמו ועידי גניבה ראשונה של כן סורר אין נהרגין התם לאו משום דיכול להיות אלא יבאו לידי חיוב פטרינן להו אלא התם משום דמלו למימר להלקותו באתו ועידי גניבה בנפש שהוזמו לוקין כדפירש התם בקונטרס אבל הכא ע״כ לא באו כי אם לייעדו ולחייבו נזק שלם בשיגח נגיחה ד׳ כדמסיק ואזיל דלא מצו למימר לחיובי פלגא נזקא קאתיין *ל״כ אין חייבין אלו הכיתות אלא במה שעשאו מועד ואומדין כמה נפחתה שורו מדמיו ולא גריכא השתא לנגיחה רביעית כלל :

הרי הוא אומר ואח׳ • ואם תאמר כל שכן השתא דאיכא למימר תוכיח דמיעט קרא בהדיא וי״ל דה״ק דהתם גלי קרא דלא שייכא התם סברא של קירוב וריחוק אלין שם הטעם תלוי משום דמוחזקת בכך ג׳ דאמרינן לקמן בפרק שור שנגח ארבעה וחמשה (דף מא. ושם) וכי מאחר דמתם קטלינן ליה מועד היכי משכחת לה ומשני כגון שהוזמו זוממי זוממין ופריך הניחא לי לייעודי תורא שפיר אלא לי לייעודי גברא בעינן מאי אמר ליה לא הוה ידענא דתורא נגחן ולפי מה שפיר׳ אפילו לי לייעודי תורא נמי לא אתי שפיר וי״ל דלכתחילה כשהוזמו השלשה כיתות לקחו הבעלים את השור וכשבאו זוממי זוממין והעידו בבעליו בבית דין לא הספיקו לגמור את דינו עד שנגח נגיחה ד׳ בעוד שהיה בבית בעליו וכמ״ד גומרין דינו של שור אלא בכיו והו״מ למפרך הניחא למ״ד גומרין אלא בלאו הכי פריך שפיר הניחא אחר וכ״ת מפרש שאין נאסר על ידי גמר דין כל זמן שהוא קיים *ועדיין אלו הוא *עד לאחר סקילה או לאחר שחיטה והשתא אתי שפיר׳ אפילו נגמר דינו ואח״כ נגח והא דקתני לקמן בברייתא נמלאת כת אלישית זוממת כולן חייבין אע״ג דעדיין לא חייב נזק שלם מכל מקום כיון שמייעדינן אותו וממילא מתחייב נזק שלם ברביעית כשהוזמו גריכון לשלם כפי מה שתעלה נגיחה ד׳ כשיגח אע״ג דבפרק הנחנקין (סנהדרין דף פו:) אמר עידי גניבה בנפש שהוזמו ועידי גניבה ראשונה של כן סורר אין נהרגין התם לאו משום דיכול להיות אלא יבאו לידי חיוב פטרינן להו אלא התם משום דמלו למימר להלקותו באתו ועידי גניבה בנפש שהוזמו לוקין כדפירש התם בקונטרס אבל הכא ע״כ לא באו כי אם לייעדו ולחייבו נזק שלם בשיגח נגיחה ד׳ כדמסיק ואזיל דלא מצו למימר לחיובי פלגא נזקא קאתיין *ל״כ אין חייבין אלו הכיתות אלא במה שעשאו מועד ואומדין כמה נפחתה שורו מדמיו ולא גריכא השתא לנגיחה רביעית כלל :

הרי הוא אומר ואח׳ • ואם תאמר כל שכן השתא דאיכא למימר תוכיח דמיעט קרא בהדיא וי״ל דה״ק דהתם גלי קרא דלא שייכא התם סברא של קירוב וריחוק אלין שם הטעם תלוי משום דמוחזקת בכך

בפני ב״ד • זהו מסברא דמי יקבל עדות אם לא בפני בית דין : **הרי** כאן שלש עדיות • לענין שלש אחין ואחד מן השוק מצטרף עמהן לימנו

*) נראה ע״ל שקונעין אותו לזיבה וממעט ימים כתמים .

רבינו חננאל

אמרו לו לר׳ מאיר זבה תוכיח שריחקה ראיותיה טמאה קירבה ראיותיה טהורה׳ תורת הזב לטמא בנ׳ ראיות שנאמר וזאת תהיה טומאתו בזובו היא תלויה ואינה תלויה בימים בזובו דר זובו מלמד שטמא בנ׳ ראיות ותורת הזבה בימים שנאמר ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים ימים ב׳ רבים ג׳ ואם ראתה אשה כמה ראיות ביום אחד אינה זבה עד שתראה שלשה ימים וזהו שאמרו לרבי מאיר זבה תוכיח שאם קירבה ראיותיה ביום אחד אינה זבה כך השור אם נגח ביום אחד כמה נגיחות אינו מועד׳ פי׳ וזאת תהיר טומאתו בזובו לימד׳ טומאת הזב בראיות וכתיב וזאת למעוטי הזבה שאין טומאתה בראיות ולא יתכן למעט מוזאת הזב מלימטא בימים ולובר וזאת טומאתו בראיות ולא בימים דקיימא לן דכי ממעט קרא מן הענין דמרבה כותיה ממעטי וזהו פירושו מרבה טומאת הזב בראיות ביום אחד ממעט בימים הזבה מראיות ביום אחד ולא יתכן לפרש דממעט הימים דהוא מרבה ראיותיו של זב שקובעין אותו לזיבה. *) אמר רב נחמן הלכה כר׳ יהודה במועד דאמר איזהו מועד כל שהעידו עליו שלשה ימים שהרי ר׳ יוסי מודה לו׳ והלכה כר״מ בתם דאמר איזהו תם שתינוקות ממשמשין בו ואינו נוגח שהרי ר׳ יוסי מודה לו׳ ואסקינן לה דר׳ יוסי נמוקי עמו פי׳ תורתו עמו כלומר תורתו נמרא ברורה פסורת בידו׳ איבעיא להו שלשה ימים דקתני לייעודי תורא או לייעודי גברא למאי נפקא מינה דאיתו תלתא כיתי שהדי בחד יומא ביום רביעי ואשהידו דנגח האי תורא בחד בשבא ובתרין בשבא תורא אחרינא אע״פ שהג׳ כיתות ביום רביעי העידו נעשה השור מועד וכל מה שיגח שכאן ולהבא נוגח שלם משלם אבל אי אמרת

נוסא
הכא כמי בעינן מהו מועד ומהו תם

מהגר
ר׳ יוסי

נוסא
הכי ג׳ ימים דבעינן נעשה מועד:
א) לייעודי תורא או
ב) לייעודי גברא

לייעודי גברא בעינן להיות זו העדות כעין התראה לו כדי להזהירו לשמור את שורו יכול בעל השור לומר שעד עתה לא הוגד לי ששורו מנגח מעכשיו אשמרנו ונמצאו שלשה הללו כאילו כת אחת הן שכולן ביום אחד באו ועדיין שור זה תם • ת״ש אין השור נעשה מועד עד שיעידו בו בפני בעלים ובפני ב״ד העידו בו בפני בעלים שלא בפני ב״ד בפני ב״ד שלא בפני בעלים אינו מועד עד שיעידוהו בפני ב״ד ובפני בעלים העידוהו ב׳ בראשונה ב׳ בשנייה ב׳ בשלישית הרי ג׳ עדות והם עדות אחת להזמה נמצאת כת אחת זוממת הרי כאן שתי עדיות הוא פטור והן פטורין כו׳ פי׳ כגון דאתו תרי שהדי אשהידו בפני ב״ד ובפני בעלים דהדין תורא נגח תורא דראובן בחד בשבא במקום פלוני ואתו אחריני דבתרין בשבא במקום פלוני ואתו אחריני ואשהידו דבתלתא בשבא נגח תורא דלוי במקום פלוני נעשה השור מועד ומעכשיו כל מה שיגח משלם נזק שלם מן העלייה נמצאת כת ראשונה זוממת כגון שבאו עדים ואמרו לאלו העדים עמנו הייתם בהוא חד בשבא במקום פלוני דחזק מן המקום שהעידו כי ראו העדות באותו מקום יותר ממהלך יום בעל השור פטור הוא משלם נזק שעדיין אין השור מועד ונמצא שלא נגח אלא שתי נגיחות ועדיין תם הוא והעדים פטורין משלשלם צד המועדת כי לאחר שתתקיים עדות ג׳ כיתות מתחייב במועדות וכיון שמקצתן הזומו ומקצתן לא הוזמו כשם שפטורין מי שלא הוזמו כך פטורין [מי׳ שהוזמו הוה דומה לב׳ עדים שהעידו והוזם אחד מהן האחרת לא הוזם ששניהן פטורין ולפיכך אמרה הברייתא והן עדות אחת להזמה כלומר אינן חייבין לשלם עד שיוזמו שלשתן ובענין הזה השניה והשלישית ואע״פ שהראשונה כשהוזמה פטורה משלשלם צד המועדת כבשנייה בשלשה התמות שחייבתו לשלם לראובן עומדת וכן דין השלישית אבל אם הוזמו אלו הב׳ כיתות כולן משלם׳ הראשונה מה שחייבתו בעדותה לשלם לראובן והשניה משלמת מה שחייבתו לשלם לשמעון והשלישית משלמת מה שחייבתו לשלם ללוי ושלשתן משלמות (ומשלמות) צד מועדות שבנגיחה רביעית ועל זה נאמר ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו ופעמים שמשלמות גם צד התמות שברביעית היכי דמי כגון שהודה בנגיחה רביעית וקיימא לן פלוני נוקא קנסא ואין אדם משלם קנס על פי עצמו וכיון שהעידו הללו שהוא מועד נתחייב על עדותם השתא

תענית כח: ג״כ כה:

(ראיות נגע) ויקרא לו:ב
וזאת תהיה טומאתו בזובו בזובו מלמד שהיה בזובו ובזובו ובזובו ראיותיו ר״א

ויקרא לו:ב

סט

[גיטין סז.]
[לקמן מח.]

ס״ל

ל״ל בפני ב״ד ובפני בעלים שנאמר והועד בבעליו וכו׳ מהר״מ

גליון השס
גמ׳ לימנו׳ למעוטי זב מימים . עיין תכונת רש״ש הלק י״ד סימן לו ותשובת הר״מ אלנקר סימן עו : תוס׳ ד״ה [נדף כג ע״ב] ולא יסמרנו כו׳ ועדיין אלו הוא • עיין זבמים דף עא ע״א תוס׳ ד״ה אפי׳ : בא״ד אלו הוא עד לאחר סקילה • עי׳ יש״ש דמכילתין סימן כ״ג בסה״ד :

עי׳ מהר״ם

סט א מיי׳ פ״ב מהל׳ מחוסרי כפרה הלכה ז ה :

ועיין מהר״מ מ״ש בשם גליון עוד מיכון אחר

ע ב מיי׳ פ״ו מהלכות אסורי ביאה הלכה ז סמג עשין רמג :

עא ג מיי׳ פ״ו מהלכות נזקי ממון הל׳ ה :

עב ד מיי׳ שם הלכה ב ופ״ה מהל׳ סנהדרין הלכה יב :

עג ה מיי׳ פכ״ל מהל׳ עדות הלכה מ :